

SPRAWOZDANIE
z realizacji
Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
dla Miasta Tarnowa
i
Programu Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie dla Miasta Tarnowa
w 2015 roku

Tarnów, marzec 2016 r.

Siedliński

I. Wprowadzenie

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa, przyjęty uchwałą Nr XIX/242/2012 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 23 lutego 2012 r., stanowi wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie i jest realizowany interdyscyplinarnie przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i niwelowania przemocy w rodzinie. Jego wprowadzenie przyczyniło się do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia tego zjawiska oraz poprawy kondycji tarnowskich rodzin w funkcjonowaniu emocjonalnym i społecznym.

Z kolei *Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa*, przyjęty uchwałą Nr XXII/312/2012 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 26 kwietnia 2012 r., stanowi dokument, w którym określono granice odpowiedzialności i sprawstwa w działaniach związanych z przeciwdziałaniem przemocy i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie oraz procedury postępowania w przypadku podejrzenia wymienionego przestępstwa.

Programy te wzajemnie się uzupełniają, tworząc Gminny System Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zgodnie z zapisem ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.).

Celem wspólnym Programów jest wypracowanie sprawnego systemu ograniczania rozmiaru oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprawa bezpieczeństwa i pomoc osobom i rodzinom jej doznającym a także minimalizacja szkód spowodowanych stosowaniem przemocy. Stąd realizowane w ramach w/w programów działania, kierowane są zarówno do osób doznających przemocy w rodzinie, w tym: dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych i niepełnosprawnych, świadków, jak też do osób podejrzanych o stosowanie przemocy.

Przy realizacji Programów, uczestniczą przede wszystkim pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie, Tarnowskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy, Komendy Miejskiej Policji, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie oraz pracownicy placówek oświatowych, ochrony zdrowia i wymiaru sprawiedliwości.

Osiągnięcie zapisanych w Programach celów szczegółowych, jest możliwe wyłącznie przy współpracy przedstawicieli tych wszystkich służb i instytucji.

Sprawozdanie stanowi podsumowanie działań realizowanych w ramach Programów i zawiera dane za 2015 rok, dotyczące sposobu realizacji zadań przez instytucje działające w Tarnowie w obszarze przeciwdziałania przemocy.

II. Realizacja „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa” za 2015 r.

1. Cel szczegółowy – Wzrost świadomości i wrażliwości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy domowej.

Lp.	Zadanie	Opis realizacji
1.	Psychoedukacja w zakresie zjawiska przemocy domowej i jej negatywnych skutków	<p>Bieżąca informacja, przekazywana klientom instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w indywidualnym kontakcie: wszystkie służby i instytucje zobligowane do działania w tym obszarze, tj.:</p> <p>MOPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia profilaktyczne w szkołach prowadzone przez pracowników socjalnych – wykłady, pogadanki, pokaz slajdów. Odbyły się łącznie 4 spotkania w 4 szkołach, w których udział wzięło 705 uczniów. <p>TOIKiWOP:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bieżąca informacja przekazywana jest klientom w indywidualnym kontakcie - audycja w radiu RDN w ramach „Tygodnia pomocy ofiarom przestępstw” - szkolenia dla pedagogów i kuratorów sądowych w zakresie interwencji i przeciwdziałania przemocy w rodzinie - nagranie audycji w TTV w ramach „Tygodnia pomocy ofiarom przestępstw” <p>Policja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w 2015 roku nie prowadzono zajęć z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla uczniów, jednak w czasie spotkań z radami pedagogicznymi była poruszana tematyka sporządzania formularza „Niebieskie Karty” przez pracowników oświaty.
2.	Organizacja akcji edukacyjno – profilaktycznych, kampanii kierowanych do mieszkańców Miasta dotyczących sprawstwa przemocy domowej	<p>MOPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kampania przeciwko przemocy wobec kobiet pod nazwą „Biała Wstążka”, informacja w mediach lokalnych, radio, w prasie lokalnej, spotkania z mieszkańcami na ulicach miasta, kolportaż ulotek, plakatów związanych z Kampanią, odbyły się również zajęcia profilaktyczne skierowane do uczniów tarnowskich szkół; Wystawiona została drama przez uczniów (ZSEO), - w szkołach odbyły się prelekcje, pogadanki, dyskusje, audycje radiowe przez szkolny radiowęzeł, warsztaty profilaktyczno – edukacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, konkurs plastyczny dla uczniów pod hasłem „Zamiast”, miał również miejsce kolportaż ulotek tematycznych, na tablicach informacyjnych zostały umieszczone informacje dotyczące tematyki przemocy, wystawiono prace plastyczne oraz prezentację multimedialną. Przeprowadzony został konkurs literacki pn. „Wnieś serce ponad zło”, młodzież brała udział w marszu „Przemoc przemoc”.

		<p>- W ramach obchodów Kampanii odbył się turniej piłki siatkowej: pomiędzy pracownikami MOPS, funkcjonariuszami Policji, Radnymi Rady Miasta oraz Służby Więziennej pod hasłem „Sport przeciw przemocy”</p> <p>TOIKIWOP:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udział w kampanii „Tydzień Białej Wstążki”, w tym m.in.: tydzień „Drzwi Otwartych” Ośrodka, przeprowadzenie szkolenia dla kuratorów ZKSS – 2 grupy - Przeprowadzono zajęcia warsztatowe dla uczniów tarnowskich szkół, w tym dla Gimnazjum nr 4, Gimnazjum nr 8, ZSOiT im. Szczepanika, ZSNS „Siódemka”, ZSO nr 1 – 16 zajęć warsztatowych – liczba uczestników łącznie – 343 osoby - Pogadanka profilaktyczno – informacyjna dla rodziców uczniów Szkoły Podstawowej nr 18 – 1 spotkanie, 80 uczestników - Konsultacje dla mieszkańców Tarnowa- rodziców/opiekunów dzieci i młodzieży podejmujących zachowania ryzykowne - w tym sięgające po alkohol i inne substancje psychoaktywne – 34 osoby.
--	--	--

Inicjatorem przeprowadzonej w minionym roku edukacji w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie i jej negatywnych skutków był MOPS w Tarnowie, jak również sami pedagodzy, którzy zgłaszali potrzebę współpracy w tym zakresie.

Profilaktyką w szkołach objęto takie placówki oświatowe jak: Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Tarnowie, ul. Norwida 22 – 285 uczniów, Gimnazjum Nr 6 im. Jana Pawła II w Tarnowie, ul. Krzyska 118 – 270 uczniów, VII Liceum Ogólnokształcącego w Tarnowie, ul. Staszica 8 - 150 uczniów, Szkoły Podstawowej nr 5 w Tarnowie, ul. Skowronków 8 – 300 uczniów. W działania profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, aktywnie zaangażowani byli również dzielnicowi.

Ponadto w 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w partnerstwie z Fundacją Progres i Stowarzyszeniem Kropla Słońca po raz czwarty włączył się w międzynarodową Kampanię przeciwko przemocy wobec kobiet pod nazwą „Biała Wstążka”, współfinansowaną z budżetu miasta Tarnowa. Jest to największa na świecie akcja, będąca symbolem sprzeciwu wobec przemocy stosowanej przez mężczyzn w stosunku do kobiet i trwała od 30 listopada do 4 grudnia 2015 roku.

Ambasadorem Kampanii „Biała Wstążka” był Rafał Huszno – dziennikarz, wokalista zespołu Totentanz, tarnowianin z pochodzenia. Partnerami tego przedsięwzięcia byli również: Pałac Młodzieży, Policja, Straż Miejska, Służba Więzienna, Straż Pożarna, Tarnowski Organizator Komunalny, Radni Miasta Tarnowa, artyści oraz przedstawiciele biznesu i sportu. Uroczyste rozpoczęcie Kampanii nastąpiło w dniu 30 listopada 2015 r. w Sali

Lustrzanej w Tarnowie - podczas którego dokonano symbolicznego aktu przypięcia białej wstążki wszystkim przybyłym gościom. W inauguracji uczestniczyło 120 zaproszonych osób, którzy obejrżeli, zaprezentowaną przez uczniów Zespołu Szkół Ekonomiczno - Ogrodniczych w Tarnowie, dramę związaną z tematyką przemocy.

W trakcie Kampanii dyżur pełnił prawnik oraz psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie. Odbyły się także warsztaty psychologiczne dla osób stosujących przemoc pn. „Męskie spotkania”, prowadzone przez psychologa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie. Podczas całego tygodnia udzielano konsultacji telefonicznych na temat miejsc, gdzie osoby uwiękane w przemoc mogą otrzymać pomoc.

Ponad to podczas Kampanii miały miejsce m.in. następujące wydarzenia:

- na ulicach miasta Tarnowa Strażnicy Miejscy wręczali kobietom białe róże, jako symbol sprzeciwu wobec przemocy stosowanej wobec kobiet,
- prowadzony był przez pracowników socjalnych i Straż Miejską na ulicach miasta kolportaż ulotek skierowanych do osób doświadczających przemocy,
- odbyły się warsztaty psychologiczne pn. ”ŚwiadkaMOC by przeMÓC PrzeMOC”,
- w 19 szkołach na terenie Tarnowa odbyły się zajęcia profilaktyczne, które dotyczyły zjawiska i sposobów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przeprowadzone zostały w formie zajęć wychowawczo – profilaktycznych, audycji radiowych, przekazywane były poprzez szkolne radiowęzły, pogadanki i prelekcje z pedagogami i psychologami, opracowane zostały gazetki szkolne na temat przemocy i sposobów jej przeciwdziałania adresowane do uczniów i rodziców ponadto odbyły się konkursy plastyczne, wystawy szkolnych prac, warsztaty i prelekcje, wyświetlono filmy na temat przemocy, przeprowadzono spotkania z rodzicami, a także zorganizowano imprezę sportową pod hasłem „Sport i zabawa buduje, przemoc – rujnuje”- turniej gier i zabaw,
- przeprowadzono przez pracowników socjalnych i dzielnicowych kolportaż ulotek skierowanych do osób stosujących przemoc, zachęcających do pracy nad sobą,
- przeprowadzono również szkolenie przedstawicieli służb realizujących ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pn.” Rozpoznanie zjawiska przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym. Pomoc rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dziecka z zespołem FAS”,
- odbył się mecz piłki siatkowej pod hasłem „Sport przeciw przemocy” – w Miejskim Domu Sportu, ul. Traugutta 5A.

W czasie trwania Kampanii w środkach komunikacji miejskiej, a także w tarnowskich instytucjach rozwieszono zostały plakaty, a na ulicach mieszkańcom rozdawano ulotki informacyjno – edukacyjne z adresami miejsc świadczącymi pomoc. Pracownicy socjalni, podczas rozdawania mieszkańcom ulotek, udzielali również praktycznych informacji dotyczących problemu przemocy w rodzinie. Łącznie rozdano 5000 sztuk ulotek oraz rozwieszono 300 plakatów. Projekt ulotek został opracowany przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie.

W szkołach (Zespół Szkół Plastycznych, ZSO Nr 1, ZSO nr 2, ZSO nr 4, Zespół Szkół Budowlanych, III Liceum Ogólnokształcące, V Liceum Ogólnokształcące, VII Liceum Ogólnokształcące, Gimnazjum nr 2, Gimnazjum nr 6, Zespół Szkół Niepublicznych Stowarzyszenia „Siódemka”, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Szkoła Podstawowa nr 5, Szkoła Podstawowa nr 8, Szkoła Podstawowa nr 15, Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych, Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy, Zespół Szkół Plastycznych), które zgłosiły się do udziału w Kampanii, młodzież zapoznawała się z problematyką przemocy w rodzinie.

W ramach Kampanii w szkołach odbyły się zajęcia profilaktyczne m.in.:

- pogadanki,
- prelekcje,
- prezentacje multimedialne i wizualne,
- projekcje filmu,
- zajęcia twórcze,
- warsztaty i zajęcia praktyczne,
- konkursy (plastyczne, na dżentelmena klasy)
- dyskusje na godzinach wychowawczych,
- audycje radiowe,
- pedagogizacja rodziców w ramach prowadzonej Kampanii,
- przygotowywano ulotki i gazetki tematyczne,
- zorganizowanie apelu dotyczącego tematyki przemocy i przypięcie białych wstążek.

Zakończenie i podsumowanie Kampanii nastąpiło w dniu 4 grudnia 2015r. podczas konferencji pn. „Rodzina wolna od przemocy” w Pałacu Młodzieży, w której udział wzięły osoby pracujące w obszarze przemocy tj. pedagodzy, pracownicy socjalni, pielęgniarki, policjanci, kuratorzy. Gościem Konferencji był Pan Radosław Cieśluk, psycholog, terapeuta nurtu Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach, trener prowadzący terapię indywidualną i grupową, pracujący z osobami dorosłymi i młodzieżą. Członek Polskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz Polskiego Stowarzyszenia Terapeutów Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach, certyfikowany Specjalista ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie PARPA.

Informacje na temat Kampanii publikowane były w prasie lokalnej oraz w telewizji regionalnej.

2. Cel szczegółowy – Podnoszenie skuteczności działań i efektywności współpracy służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Lp.	Zadanie	Opis realizacji
1.	Podnoszenie kwalifikacji kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy	<p>MOPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział pracowników socjalnych w konferencji „Rodzina wolna od przemocy” - 86 osób; - udział pracowników socjalnych w szkoleniu pn. ” Rozpoznanie zjawiska przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym. Pomoc rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dziecka z zespołem FAS”- 5 osób, - szkolenie pn. „Doskonalenie warsztatu pracy z klientem w oparciu o podejście skoncentrowane na rozwiązaniach” – 1 osoba - udział pracownika socjalnego w Interdyscyplinarnym Szkoleniu dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 1 osoba - udział w szkoleniu organizowanym przez TOIKiWOP dla pracowników socjalnych oraz dzielnicowych w zakresie interwencji i przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 4 osoby <p>TOIKiWOP:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOIKiWOP zorganizował szkolenia dla pracowników placówek edukacyjnych (nauczyciele, pedagodzy), funkcjonariuszy policji – dzielnicowych, pracowników socjalnych i Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w zakresie interwencji i przeciwdziałania przemocy w rodzinie - specjalistyczne szkolenia zewnętrzne pracowników TOIKiWOP – w tym studia podyplomowe - realizacja wewnętrznych szkoleń dla pracowników TOIKiWOP (prowadzonych przez krakowskich specjalistów)

Udział w organizowanych szkoleniach przyniósł wymierne korzyści w postaci podniesienia jakości świadczonej pomocy osobom uwikłanym w przemoc i pozwolił poszerzyć:

- wiedzę na temat rozpoznawania przypadków przemocy w rodzinie,
- umiejętności niezbędne do pracy w zespole interdyscyplinarnym i grupach roboczych,
- wiedzę na temat prawnych i proceduralnych rozwiązań, dotyczących przypadków przemocy w rodzinie,
- umiejętności niezbędne w kontakcie z osobą doświadczającą przemocy i osobą stosującą przemoc,
- umiejętności niezbędne do budowania i modyfikowania planu pomocy rodzinie dotkniętej problemem przemocy w rodzinie,
- umiejętności pracy w procedurze „Niebieskie Karty”.

3. Cel szczegółowy – Zmiana zachowań osób stosujących przemoc poprzez działania edukacyjne, korekcyjne i probacyjne.

Lp.	Zadanie	Opis realizacji
1.	Współpraca instytucji i służb w motywowaniu osób stosujących przemoc w rodzinie do poddania się oddziaływaniom edukacyjno - korekcyjnym	<ul style="list-style-type: none"> – Przedstawiciel TOIKiWOP regularnie uczestniczył w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; – pracownicy TOIKiWOP (w miarę możliwości Ośrodka) brali udział w posiedzeniach grup roboczych realizujących procedurę „Niebieskie Karty”; – osoby stosujące przemoc w rodzinie motywowane były do podjęcia działań zmierzających do zmiany swoich zachowań, w kontakcie z pracownikami realizującymi procedurę „Niebieskie Karty” – realizacja zajęć warsztatowych i konsultacji indywidualnych z zakresu podejmowania zachowań ryzykownych i umiejętności kontroli złości podczas XXI Przystanku Woodstock – realizacja w porozumieniu z Komendą Wojewódzką Policji w Gorzowie Wlkp.
2.	Prowadzenie programów korekcyjno - edukacyjnych	<p>W ramach realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych TOIKiWOP prowadził zajęcia w:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 grupach na terenie Zakładu Karnego w Tarnowie, – 2 grupach na terenie Urzędu Miasta Tarnowa dla osób dobrowolnie zgłaszających się i/lub objętych procedurą „Niebieskiej Karty”. <p>Oddziaływaniami korekcyjno – edukacyjnymi objęto łącznie 51 osób. Efekt oddziaływań jest monitorowany przez okres do 3 lat.</p>

Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie ukierunkowane były na zmianę ich zachowań poprzez rozwijanie umiejętności kontroli własnych zachowań agresywnych, minimalizowanie ryzyka dalszego stosowania przemocy oraz kształtowanie postawy szacunku i empatii wobec osób krzywdzonych.

Podstawowymi formami oddziaływań były programy edukacyjno – korekcyjne, ukierunkowane na korygowanie niepożądanych i szkodliwych zachowań oraz postaw u osób stosujących przemoc.

4. Źródła finansowania.

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa są:

- środki własne Gminy Miasta Tarnowa;
- środki dotacji z budżetu państwa.

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy realizował zadania, na które w 2015 r. uzyskano dotację z budżetu państwa w wysokości **462.990 zł**, w tym na :

- prowadzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie – 399.540,- zł,
- prowadzenie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy – 63.450,- zł.

Na realizację zadań związanych z interwencją kryzysową Ośrodek wydatkował środki w wysokości **358.744,20** w tym:

- 9.000,- zł z budżetu Powiatu Dąbrowskiego, jako dotacja na realizację zadań zawartych w Porozumieniu Gminy Miasta Tarnowa z Powiatem Dąbrowskim.

III. Realizacja „Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa” za 2015 r.

Głównym celem Programu jest pomoc ofiarom przemocy domowej w bezpiecznym przerwaniu przemocy, przezwycięzeniu jej skutków i prawidłowym funkcjonowaniu psychospołecznym.

1. Cel szczegółowy: podniesienie świadomości indywidualnej i społecznej w zakresie przemocy w rodzinie.

L.p.	Zadania	Realizatorzy	Terminy	Wskaźniki
1.	Spotkania informacyjne z mieszkańcami Miasta.	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	co najmniej 3 x w roku	- liczba spotkań- 4 (w których udział wzięło 705 osób)
2.	Opracowywanie i kolportaż materiałów informacyjnych na terenie Miasta; akcje, kampanie profilaktyczne, informacyjne	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	co najmniej 1x w roku	- liczba rozprowadzonych materiałów - 300 plakatów, 5000 ulotek - bieżąca informacja zamieszczona była na stronie mops.tarnow.pl /zakładka przemoc/
3.	Informacja, edukacja mieszkańców w indywidualnym kontakcie.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	praca ciągła	liczba osób, którym udzielono informacji- 1042 (osoby stosujące przemoc, osoby doznające przemocy)
		Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	praca ciągła	liczba osób, którym udzielono informacji- 178

	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	praca ciągła	liczba osób, którym udzielono informacji - 17
	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	praca ciągła	liczba osób, którym udzielono informacji - 0
	Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno - Terapeutyczna	praca ciągła	liczba osób, którym udzielono informacji - 0
	pedagodzy szkolni	praca ciągła	Liczba rodziców, którym udzielono informacji - 9.728 Liczba uczniów, którym udzielono informacji na godzinach wychowawczych - 11.066
	ochrona zdrowia	praca ciągła	liczba osób, którym udzielono informacji - 115

W ramach tego zadania w 2015 r. podejmowano następujące działania:

- na bieżąco wszystkie instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w indywidualnym kontakcie informowały o zjawisku przemocy, jego przyczynach i skutkach;
- w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej prowadzona jest strona internetowa www.mops.tarnow.pl /zakładka „Przemoc w rodzinie”, gdzie osoby mają możliwość znalezienia informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia i pomocy,
- na bieżąco rozpowszechniane były ulotki o miejscach pomocy na terenie Miasta Tarnowa,
- odbyły się spotkania informacyjne z młodzieżą ponadgimnazjalną, uczącą się na terenie Miasta Tarnowa,
- w lokalnej prasie zamieszczone były informacje o prowadzonych kampaniach na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

2. Cel szczegółowy: monitoring środowisk zagrożonych wystąpieniem przemocy.

L.p.	Zadania	Realizatorzy	Terminy	Wskaźniki	
1.	Monitorowanie sytuacji w środowiskach zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, tj. w rodzinach korzystających z pomocy ośrodka pomocy społecznej z powodu: <ul style="list-style-type: none"> - bezrobocia, - uzależnienia od alkoholu członka rodziny, - narkomanii członka rodziny, - ubóstwa, - bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych - trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego - sytuacji kryzysowej. 	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	praca ciągła	liczba osób korzystających z pomocy z tytułu: <ul style="list-style-type: none"> - bezrobocia - 4094 - uzależnienia od alkoholu członka rodziny- 485 - narkomanii członka rodziny - 10 - ubóstwa - 4754 - bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - 1632 - trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego - 123 - sytuacji kryzysowej - 98 	
2.	Monitorowanie sytuacji w środowiskach zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej.	w rodzinach z problemem alkoholowym	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	praca ciągła	liczba monitorowanych rodzin - 9
		w rodzinach dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze	praca ciągła	liczba monitorowanych rodzin - 65

	w rodzinach dzieci uczęszczających do poszczególnych placówek edukacyjnych, zgłaszających różne problemy	pedagogzy szkolni	praca ciągła	liczba monitorowanych rodzin - 208
	w rodzinach korzystających z pomocy Placówki, zgłaszających różne problemy	Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno - Terapeutyczna	praca ciągła	liczba monitorowanych rodzin - 0
	w rodzinach, w których występuje ryzyko np. krzywdzenia dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych	ochrona zdrowia, w szczególności pielęgniarstwa i położne (wizyty domowe, patronaże)	praca ciągła	liczba monitorowanych rodzin - 13

W minionym roku pracownicy instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie monitorowali w ramach swoich kompetencji sytuację rodzin zagrożonych tym zjawiskiem. Do działań podejmowanych w ramach monitoringu należało:

- wizyty w środowisku, rozeznanie potrzeb i problemów rodziny,
- przeprowadzenie rozmów z osobą doznającą przemocy i osobą stosującą przemoc,
- współpraca z innymi służbami działającymi na rzecz lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- udzielanie informacji oraz dostarczanie ulotek informacyjnych o placówkach świadczących pomoc na rzecz osób dotkniętych problemem przemocy,
- udzielanie informacji na temat możliwości bezpłatnego skorzystania z porad prawnych,
- pomoc w uzyskaniu wsparcia psychologicznego,
- współpraca z Ośrodkiem Leczenia Uzależnień i Współzależnień w Tarnowie,
- pomoc w załatwianiu spraw mieszkaniowych,
- pomoc w kompletowaniu dokumentacji do sądu,
- udzielanie informacji na temat możliwości skorzystania z programu korekcyjno – edukacyjnego i terapii dla sprawców przemocy,
- wnioskowanie do Sądu Rejonowego o nadzór kuratorski.

3. Cel szczegółowy: zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Terminy	Wskaźniki	
1.	Zawiadamianie Policji lub Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych powzięły podejrzenie o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny”, tj. w szczególności: pracownicy edukacji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, sądu i inni.	praca ciągła	liczba złożonych zawiadomień – 11	
2.	Zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy, poprzez:	Zatrzymanie, izolowanie sprawcy	Policja	w sytuacji interwencji	liczba zatrzymanych/izolowanych sprawców – 224
		Odebranie dziecka z rodziny	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	w sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia dziecka w związku z przemocą w rodzinie	Liczba odebranych dzieci - 1
		Izolowanie ofiar	Policja	w sytuacji zagrożenia i braku możliwości	liczba przypadków - 3
		Wnioskowanie o zastosowanie środków probacyjnych	Prokuratura	w sytuacji zagrożenia	liczba wniosków - 7
		Orzekanie o użyciu środków probacyjnych	Sąd	na wniosek prokuratury	liczba orzeczeń - 7

		„Nadzór” nad wykonywaniem orzeczeń Sądu (zakaz zbliżania się, nakaz opuszczenia lokalu itp.)	Policja (interwencja w sytuacji łamania zakazu), Kuratorska Służba Sądowa	na podstawie postanowienia sądu	Liczba osób nadzorowanych policja – 0
		Zapewnienie całodobowego schronienia dorosłym ofiarom przemocy wraz z dziećmi; opracowanie planu bezpieczeństwa	Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	zgodnie z potrzebami	liczba rodzin korzystających ze schronienia - całodobowego pobytu – 8 rodzin (w tym 13 osób)
		Zapewnienie całodobowego schronienia osobom niepełnosprawnym w podeszłym wieku – wymagającym całodobowej opieki - ofiarom przemocy	Domy pomocy społecznej	zgodnie z potrzebami	liczba osób korzystających z pomocy - 0
		Zapewnienie całodobowego schronienia dzieciom	całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze	zgodnie z potrzebami	liczba dzieci korzystających z całodobowego schronienia - 0 interwencyjnego pobytu - 0
		Monitoring zagrożenia w sytuacji, gdy ofiara pozostaje w środowisku ze sprawcą (aktywna procedura Niebieskiej Karty); opracowanie planu bezpieczeństwa	Policja, Kuratorska Służba Sądowa, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	zgodnie z potrzebami	liczba rodzin – 402

		Monitoring sytuacji po pobycie w TOIKiWOP i powrocie do sprawcy (aktywna procedura Niebieskiej Karty); opracowanie planu bezpieczeństwa	Policja, Kuratorska Służba Sądowa, Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	zgodnie z potrzebami	liczba rodzin – 5
		Działania interwencyjne, w sytuacji zagrożenia życia	Wszystkie służby - izolacja od sprawcy, zawiadomienie Policji	zgodnie z potrzebami	liczba interwencji - 7

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Rodzinie, w ramach realizacji swoich zadań udzielał pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, jak i osobom będącym świadkami przemocy domowej oraz ich rodzinom. Pomoc świadczona była w formie ambulatoryjnej oraz poprzez zapewnienie całodobowego schronienia w okresie 3 m-cy, z możliwością przedłużenia pobytu. Ośrodek dysponował 20 miejscami; zadanie miało charakter ponadlokalny.

W przypadku zagrożenia życia i zdrowia osób uwikłanych w przemoc, pracownicy instytucji działających w tym zakresie, wskazują osobom doznającym przemocy możliwość skorzystania z oferty całodobowego wsparcia i uzyskania schronienia.

Działanie TOIKiWOP ma zasadnicze i pierwszoplanowe znaczenie w obszarze zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy.

W sprawie zapewnienia bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy należy także podkreślić ważną rolę służb i instytucji monitorujących sytuację rodzin bezpośrednio w środowisku, w tym m. in. Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej czy Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej.

Działania kierowane w minionym roku do osób doświadczających przemocy w rodzinie przez instytucje powołane do przeciwdziałania temu zjawisku obejmowały m.in.:

- udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej, prawnej oraz zapewnienie dostępu do pomocy medycznej,
- rozpoznawanie sytuacji osób dotkniętych przemocą domową oraz ryzyka w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa ofiary i/lub jej dzieci,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, opracowywanie indywidualnej diagnozy psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej,

- opracowywanie planu pomocy oraz jego realizacja w obszarach: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, psychoterapii – ukierunkowanej na nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc, socjoterapii,
- udzielanie konsultacji pedagogicznych,
- zapewnienie schronienia i ochrona przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,
- prowadzenie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- zapewnienie osobom korzystającym z całodobowego pobytu: przewidzianych standardem warunków lokalowych, wyżywienia, odzieży i obuwia oraz środków higieny osobistej i środków czystości.

4. Cel szczegółowy: zapewnienie specjalistycznej, interdyscyplinarnej pomocy ofiarom przemocy.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Terminy	Wskaźniki	
1.	Diagnozowanie przemocy domowej, ustalanie planu pracy z ofiarą	Policja, pracownicy: ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji; kuratorzy Grupy Robocze osobowy skład ustalany, zgodnie z potrzebami konkretnego przypadku/ sytuacji (dokumentacja przekazywana do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarne go ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie)	niezwłocznie, po powzięciu podejrzenia, ujawnieniu, zgłoszeniu	- liczba zdiagnozowanych przypadków- 213 - liczba grup roboczych - 1013	
2.	Pomoc specjalistyczna	poradnictwo, w tym – prawne, psychologiczne, pedagogiczne, socjalne; wsparcie; terapia indywidualna i grupowa; grupa wsparcia, konsultacje i pomoc psychiatryczna	Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	Zgodnie z bieżącymi potrzebami i ustalonym planem pomocy	liczba osób korzystających z pomocy - 379

		poradnictwo, w tym – prawne, psychologiczne, socjalne	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy- 551
		poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne; terapia indywidualna i grupowa	Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno – Terapeutyczna (głównie dzieci i młodzież)		liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy- 1018
		poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne; terapia indywidualna i grupowa	Poradnia Psychologiczno -Pedagogiczna (głównie dzieci i młodzież)		liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy- 0
		poradnictwo prawne, psychologiczne; informacja	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (osoby i rodziny osób uzależnionych)		liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy- 17
3.	Konsultacje indywidualnych przypadków, zgłoszonych przez Grupy Robocze; pomoc w budowaniu planu pomocy; monitoring działań	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami	liczba konsultacji - 21	
4.	Pomoc w usamodzielnieniu, w szczególności w:	rozstrzygnięciach w sprawach karnych, majątkowych, w tym - mieszkaniowych	Sąd	Zgodnie z bieżącymi potrzebami	- liczba zakończonych spraw- 0
		Pomoc dzieciom w nauce	Nauczyciele, pedagodzy szkolni	zgodnie z bieżącymi potrzebami	liczba dzieci korzystających z pomocy - 116

		zaspokajaniu bieżących potrzeb rodziny	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	zgodnie z bieżącymi potrzebami	liczba osób - 273
		podniesieniu kwalifikacji, uzyskaniu zatrudnienia	Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	zgodnie z bieżącymi potrzebami	liczba osób - 2
		możliwości okresowego pobytu w mieszkaniu chronionym i/lub uzyskaniu samodzielnego mieszkania	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Program Wychodzenia z Bezdomności), Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	zgodnie z bieżącymi potrzebami	Liczba osób korzystających z pomocy - 27
5.	Systematyczne zwiększanie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc domową	Szkolenia wewnętrzne, Szkolenia zewnętrzne	Co najmniej 2 x w roku	- liczba szkoleń - 3 liczba uczestników - 7	

Przemoc jest zjawiskiem wielowymiarowym, wymaga zaangażowania specjalistów kilku dziedzin, aby zapewnić specjalistyczną i interdyscyplinarną pomoc osobom doznającym przemocy. Według zamierzeń ustawodawcy, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 Nr 180 poz. 1493z późn. zm.), rolę taką pełni Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, który w Tarnowie powołany został w 2011 r. zarządzeniem Prezydenta Miasta. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy między innymi diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie oraz rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym. W 2015 r. odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, który według obowiązujących przepisów miał obowiązek spotykać się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Podjęmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywało się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymagało zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

Procedurę „Niebieskie Karty” oraz wzory formularzy „Niebieskie Karty” określało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieskie Karty” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) wydane na podstawie art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia. Procedura wszczynana jest w sytuacji, gdy dany podmiot w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych powziął podejrzenie stosowania przemocy wobec członków rodziny, lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” w 2015 r.

Instytucja inicjująca procedurę „Niebieskie Karty”	Rok 2015 ilość
Pomoc Społeczna – pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	23
Policja	245
Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	8
Oświata	5
Ochrona zdrowia	2
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	3
Łącznie	286

W 2015 r. do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 286 Niebieskich Kart, we wszystkich przypadkach powołano grupy robocze, które spotkały się 1013 razy w celu rozwiązywania konkretnych problemów związanych z przemocą w rodzinie. Skład grupy, dostosowany był do indywidualnej sytuacji danej rodziny. W spotkaniach tych brali udział przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Policji – 1013 posiedzeń, TOIKIWOP – 21 posiedzeń, MKRPA – 27 posiedzeń, kuratorskiej służby sądowej – 43 posiedzeń oraz oświaty – 189 posiedzeń. Grupa robocza miała obowiązek spotkania się minimum dwa razy w danej sprawie. Zadaniem członków grupy roboczej, było ustalenie planu pomocy rodzinie, który miał na celu przerwanie przemocy w rodzinie. Plan pomocy powstawał przy czynnym udziale osoby doznającej przemocy. Zadania wynikające z nałożonych przez ustawodawcę obowiązków związanych z prowadzeniem procedury „Niebieskie Karty” w MOPS realizowane są

przez pięcioosobowy Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wchodzący w skład Działu Specjalistycznej Pomocy Środowiskowej. Podczas każdej procedury „Niebieskie Karty” pracownicy Zespołu oraz dzielnicowi prowadzili monitoring sytuacji w rodzinie. Podejmowanie interdyscyplinarnych działań w obszarze przeciwdziałania przemocy przekładają się na jakość i skuteczność tych działań zmierzających do niwelowania jej negatywnych skutków.

Do zadań Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, oprócz koordynowania pracy grup roboczych, należało prowadzenie dokumentacji dotyczącej poszczególnych procedur „Niebieskie Karty”, składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 k.k., wnioskowanie do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny, o wydanie zarządzeń dotyczących małoletnich dzieci, kierowanie osób zarówno doznających przemocy jak i podejrzanych o jej stosowanie do specjalistów takich jak: psycholog, prawnik, lekarz psychiatra. Osoby otrzymywały informację o działalności instytucji, które pracują na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Pracownicy Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie brali także udział w interwencjach, które dotyczyły podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie. W 2015 r. interweniowali w 24 takich przypadkach. W okresie sprawozdawczym 814 razy udzielali telefonicznie informacji dotyczących możliwości i form pomocy osobom uwikłanym w przemoc (osobom doznającym przemocy, osobom stosującym przemoc, świadkom). W 86 przypadkach pracownicy socjalni Zespołu udzielali pomocy w rozwiązywaniu konfliktów, w środowisku zamieszkania osób/rodzin.

Do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w tym zagrożonych przemocą w rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie w 2015 roku wprowadził asystentów rodziny.

Praca asystentów polegała na wspieraniu rodzin przede wszystkim poprzez konsultacje i działania o charakterze edukacyjnym m.in. w zakresie prawidłowego wychowywania i opieki nad dzieckiem, prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym gospodarowania budżetem oraz funkcjonowania społecznego.

W 2015 roku na wniosek pracownika socjalnego, asystenci rodziny współpracowali z 66 rodzinami (w tym 5 rodzin zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem), w których wychowywało się 168 dzieci. 65 z 66 rodzin współpracujących z asystentem, zostało objętych działaniami w ramach projektu socjalnego pn. „Intensywna praca asystenta rodziny z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych”.

Celem projektu była poprawa kompetencji rodziców, w szczególności w rodzinach wieloprotymowych, w tym zagrożonych przemocą w rodzinie. Z rodzinami uczestniczącymi w projekcie, oprócz asystentów rodziny, ściśle współpracowali również pracownicy socjalni na bazie zawartego z nimi kontraktu socjalnego.

W ramach działań profilaktycznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie, kolejny już rok organizował warsztaty edukacyjne dla rodziców „*Wychowanie bez klapsa*” - zajęcia adresowane były do rodziców - klientów Ośrodka niewydolnych wychowawczo oraz zagrożonych problemem przemocy w rodzinie. Celem głównym projektu było poszerzenie kompetencji rodzicielskich oraz pogłębienie samoświadomości i przekazanie wiedzy rodzicom na temat wychowania bez klapsa oraz

motywowanie i wspieranie we wprowadzaniu zmian w postępowaniu z dzieckiem.

W ramach realizacji warsztatów, zaplanowane zostały spotkania dla grupy mieszanej do 12 osób. Cykl zajęć w grupie obejmował 6 spotkań dwugodzinnych. W roku 2015 odbyły się 3 cykle szkoleniowe, zajęcia odbywały się raz w tygodniu i prowadzone były głównie przez pracownika socjalnego Działu Specjalistycznej Pomocy Środowiskowej.

W trakcie realizacji zajęć, wykorzystywane były formy pracy indywidualnej oraz aktywne formy pracy z grupą. W warsztatach udział wzięło 18 osób, natomiast ukończyło 12 osób.

W 2015 r. w MOPS funkcjonowała również „*Grupa wsparcia dla samotnych rodziców*” - projekt socjalny adresowany był do samotnych rodziców, korzystających ze wsparcia Ośrodka. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że rodziny te w znacznie większym zakresie, niż rodziny pełne narażone są na poważne trudności i zakłócenia w realizacji wszystkich podstawowych funkcji rodziny, a szczególnie ekonomicznej i opiekuńczo – wychowawczej. Stąd, tak istotne znaczenie w ramach działań profilaktycznych ma realizowany projekt. Jego głównym celem było wsparcie samotnych rodziców poprzez ich aktywizację społeczną i integrację. Zajęcia zaplanowano dla grupy mieszanej do 12 osób, które prowadził pracownik socjalny. Czas spotkania obejmował 2 godziny. W 2015 roku odbyło się 18 spotkań w ramach w/w projektu, w których łącznie wzięło udział 15 osób.

5. Cel szczegółowy: wsparcie osób wychodzących z przemocy domowej w prawidłowym funkcjonowaniu psychospołecznym.

Lp.	Zadania		Realizatorzy	Terminy	Wskaźniki
	pomoc w samodzielnym, bieżącym funkcjonowaniu	wzmacnianie zdobytych umiejętności intrapersonalnych	Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	praca ciągła – w zależności od zdiagnozowanych potrzeb	Liczba osób korzystających z pomocy - 273
		pomoc specjalistyczna	Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	praca ciągła – w zależności od zdiagnozowanych potrzeb	Liczba osób – dorośli/dzieci 1517/1128

	pomoc finansowa, rzeczowa	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	praca ciągła - w zależności od zdiagnozowanych potrzeb	liczba osób/formy pomocy – 185
	pomoc dzieciom w nauce	szkoły	praca ciągła - w zależności od zdiagnozowanych potrzeb	liczba dzieci korzystających z pomocy – 5

W ramach wsparcia osób wychodzących z przemocy domowej w prawidłowym funkcjonowaniu psychospołecznym, pracownicy instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmowali szereg inicjatyw służących realizacji tego zadania.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej podejmowali działania profilaktyczne i edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach dotkniętych przemocą w rodzinie poprzez:

- objęcie intensywną pracą socjalną,
- wprowadzenie asystenta rodziny,
- kontrakty socjalne,
- warsztaty edukacyjne „Wychowanie bez klapsa”,
- grupy wsparcia,
- grupy samopomocowe,
- trening budżetowy.

Placówki oświatowe, tj. szkoły, poradnie, realizowały swoje zadania poprzez różnorodne formy pomocy, świadczone dzieciom i młodzieży, a także rodzicom w sposób bezpośredni, a więc poprzez prowadzenie warsztatów, zajęć terapeutycznych, ćwiczeń, wykładów, udzielania porad itp. Istota tej pomocy polegała na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych wynikających z różnych uwarunkowań m.in. z sytuacji kryzysowej lub traumatycznej, z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny. Specjalne potrzeby dziecka wynikały również z sytuacji przemocy w rodzinie. W okresie sprawozdawczym osoby uwikłane w przemoc korzystały z różnych form bezpośredniej pomocy w formach indywidualnych i grupowych.

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy będący jedną z 35 takich placówek w kraju - dofinansowywanych z budżetu państwa - i jedną z dwóch w województwie małopolskim, realizował zadania:

- a) ośrodka interwencji kryzysowej (OIK) - w ramach którego udzielał pomocy prawnej, psychologicznej i socjalnej (w tym całonocnego pobytu) osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych – mieszkańcom Miasta Tarnowa;
- b) specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy (SOWOP) - w ramach którego udzielał kompleksowej pomocy: psychologicznej, prawnej i socjalnej, w tym schronienia,

osobom – ofiarom przemocy domowej; prowadził działalność o charakterze edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

c) opracował i realizował programy korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy przez cały 2015 rok, prowadził także grupę wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Wzięło w niej udział łącznie 3 osoby.

Wszystkie podejmowane działania w 2015 r. miały za zadanie przeciwdziałać zjawisku przemocy w rodzinie i minimalizować straty w obszarze psychospołecznym, w przypadku jej wystąpienia.

IV. Wnioski do dalszych działań.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa i Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa z 2012 r. sprawozdawane są po raz ostatni i ich założenia zostały zrealizowane.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miasta Tarnowa realizowane były na wszystkich niezbędnych poziomach. W związku z podsumowaniem dotychczas obowiązujących programów dokonano analizy zasobów zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na terenie Tarnowa funkcjonuje rozwinięta sieć instytucji zapewniających wszechstronną, profesjonalną pomoc rodzinom dotkniętym przemocą. Podejmowane są liczne działania profilaktyczno – edukacyjne skierowane do mieszkańców miasta jak i specjalistów udzielających pomocy i wsparcia. Decyzje podejmowane podczas spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego przyczyniły się do znacznej poprawy współpracy między poszczególnymi elementami systemu. Z uwagi na skuteczność podejmowanych zadań należy kontynuować ich realizację przy jednoczesnym zwróceniu uwagi na rozwój następujących działań:

- realizację badań i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie oraz zasobów w sferze problemów związanych z przemocą, gromadzeniem i przekazywaniem danych, analizę kosztów ekonomicznych i społecznych oraz efektywności podejmowanych działań naprawczych i profilaktycznych;
- rozwijanie partnerskiej współpracy między podmiotami, instytucjami zajmującymi się pomocą osobom uwikłanym w przemoc domową;
- poprawę jakości i zwiększenia dostępności pomocy medycznej, psychospołecznej, poprzez rozszerzenie oferty usług świadczonych przez placówki opieki zdrowotnej;
- poprawa dostępności pomocy medycznej, w tym specjalistycznego poradnictwa psychiatrycznego oraz nowoczesnej diagnostyki dla osób doznających przemocy i ich rodzin;
- ustawiczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych specjalistów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- kontynuowanie i rozwój profesjonalnych form pomocy psychologicznej dla dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowych. Poszerzanie świadomości społecznej na wszystkich etapach życia;
- rozszerzanie działań profilaktycznych skierowanych do rodzin, grup rówieśniczych.

W związku z obowiązkami jakie nakłada na Gminę Miasta Tarnowa przyjęty w dniu **29 kwietnia 2014 roku przez Radę Ministrów Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020**, koniecznym jest połączenie i zmodyfikowanie poprzednich Programów. Zadaniem nowego Programu będzie wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Jego celem głównym winno być zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie miasta Tarnowa. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa na lata 2016-2020 winien być spójny z Krajowym Programem i powinien zawierać następujące cele szczegółowe:

- zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
- zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określone zostały cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowane oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

- profilaktyka i edukacja społeczna - obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.
- ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie - obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami lub osób niesamodzielnych).
- oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie - obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.
- podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Każde z tych działań we wskazanych obszarach zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację. Określono też przewidywane wskaźniki monitorowania realizacji działań.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych.